

[Rahbæk Møller]

andre lande, men det er kun en mulighed, hvis der er nogen, der beder om det. Ellers er alt op til institutionerne. Vi ved jo godt, at der er nogle institutioner, der faktisk forsøger at gøre noget, og der er andre, der ikke gør det. Der er i hvert fald ingen særlige skridt til, at det gøres synligt, hvad kvinderne faktisk kan, selv om vi ved, at det har en utrolig stærk signalvirkning over for uddannelsessøgende kvinder.

Jeg ved af erfaring, at en af indvendingerne mod at gøre noget for at rette op på den skæve kønsbalance på universiteterne og de høje læreanstalter er, at der ikke skal ansættes ukvalificerede kvinder. Derfor vil jeg godt straks sige, at jeg ikke ønsker en eneste ukvalificeret kvinde ansat. Det er ikke det, det drejer sig om. Det ville sætte ligestillingen tilbage. Men ligestillingen skal fremmes ved at ansætte nogle af de mange kvinder, der er fuldt lige så kvalificerede som mændene, men bare aldrig har været inde i de rigtige cirkler og derfor ikke har fået en stilling.

Lad mig tage et konkret eksempel. Det drejer sig om en kvinde inden for et naturvidenskabeligt fag, der var så uforsigtig at tage til udlandet. Det skal man som bekendt også, blot ikke længere, end at man kan bevare kontakten til de lokale danske cirkler. Hun blev væk i syv år og kom så hjem med en doktorgrad og andre fine kvalifikationer. Herhjemme kunne hun kun få løse job, og efter en tid nedsatte hun sig med egen konsulentvirksomhed. Det har ikke forhindret hende i at kvalificere sig på sædvanlig akademisk vis med en lang række artikler i internationale videnskabelige tidsskrifter. Fra tid til anden søger hun så en stilling, og hver gang får hun at vide, at hun er henholdsvis lektor kvalificeret og professor kvalificeret, men hun får bare ikke stillingen, for den er altid opslået til en anden. Det bruges også mod hende, at hun jo af gode grunde ikke har administrativ erfaring fra universiteterne. Det, at det nok også kræver nogen administrativ kunnen at administrere egen virksomhed, tæller ikke.

Dette tilfælde er desværre ikke enestående. Hvis man bevæger sig rundt i forskningsverdenen, kan man ikke undgå hele tiden at støde på kvinder, der har kvalificeret sig på alle tænkelige måder, men aldrig har fået en stilling.

Jeg får somme tider tilsendt ansættelsessa-ger, hvor skuffede ansøgere klager over be-

handlingen. Da der er tale om fortroligt materiale, kan jeg ikke nævne nogen konkrete sager, blot nævne nogle karakteristiske hovedtræk.

Der er altid tale om en grundig og i hovedtrækkene fair gennemgang af de enkelte ansøgers kvalifikationer. Men så fremdrages der en detalje, der gør netop en bestemt ansøger til den mest kvalificerede til netop denne stilling. Om der i det konkrete tilfælde er tale om nepotisme eller ej, er det umuligt for en ikkesagkyndig som mig at vurdere, men det slående er, at den generelt bedst kvalificerede – også efter bedømmelsesudvalgets karakteristik – meget ofte er en kvinde, som så bare ikke får stillingen, fordi der lægges vægt på nogle ganske bestemte kvalifikationer.

Inden for mit eget felt, fysik, er der ikke ansat en eneste kvinde siden 1972. Det kunne skyldes, at der ingen er, men det er så bare sært, at på Harvard er der ansat to danske kvindelige fysikere i den samme periode. Kvinderne er der! Det skal nævnes også inden for fysik, at næsten halvdelen af alle danske kvindelige Ph.D.'ere er i udlandet. Af samtlige danske Ph.D.'ere inden for fysik er det kun 19 pct.

Mange tror, at det er af genetiske grunde, at der er så få kvindelige fysikere. At det ikke er rigtigt, fremgår tydeligt, når man ser sig rundt i verden. Nu skal jeg ikke komme med mange tal, så jeg vil holde mig til nogle få sydeuropæiske lande. I Frankrig er 23 pct. af lærerstaben på universiteterne inden for fysik kvinder. I Spanien er det 16 pct., i Italien 23 pct. og i Tyrkiet 23 pct. I Danmark er tallet 2 pct. Vi plejer at tro, at i Danmark er ligeberettigelsen større end i Sydeuropa. Som tallene viser, gælder dette i hvert fald ikke alle livets forhold.

Nogle andre tal kan være med til at belyse, hvorfor så få danske kvinder føler sig tiltrukket af naturvidenskaberne. Tallene stammer fra Københavns Universitet, og de bygger på samtlige naturvidenskabelige fag. Blandt dem, der søgte et lektorat, udgjorde kvinderne 12 pct. Blandt dem, der blev erklæret kvalificerede, var der hele 15 pct. Men af dem, der faktisk fik stillingen, var der 4 pct.

Blandt professorater så det ikke bedre ud. Kvinderne udgjorde 3 pct. af ansøgerne, 5 pct. af dem, der blev erklæret kvalificerede, men 0 pct. fik en stilling.